

Correctievoorschrift VWO

2021

tijdvak 3

Nederlands

Het correctievoorschrift bestaat uit:

- 1 Regels voor de beoordeling
- 2 Algemene regels
- 3 Vakspecifieke regels
- 4 Beoordelingsmodel
- 5 Aanleveren scores
- 6 Bronvermeldingen

1 Regels voor de beoordeling

Het werk van de kandidaten wordt beoordeeld met inachtneming van de artikelen 41 en 42 van het Eindexamenbesluit VO.

Voorts heeft het College voor Toetsen en Examens op grond van artikel 2 lid 2d van de Wet College voor toetsen en examens de Regeling beoordelingsnormen en bijbehorende scores centraal examen vastgesteld.

Voor de beoordeling zijn de volgende aspecten van de artikelen 36, 41, 41a en 42 van het Eindexamenbesluit VO van belang:

- 1 De directeur doet het gemaakte werk met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen en het proces-verbaal van het examen toekomen aan de examinator. Deze kijkt het werk na en zendt het met zijn beoordeling aan de directeur. De examinator past de beoordelingsnormen en de regels voor het toekennen van scorepunten toe die zijn gegeven door het College voor Toetsen en Examens.
- 2 De directeur doet de van de examinator ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het proces-verbaal en de regels voor het bepalen van de score onverwijld aan de directeur van de school van de gecommitteerde toekomen. Deze stelt het ter hand aan de gecommitteerde.

- 3 De gecommitteerde beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past de beoordelingsnormen en de regels voor het bepalen van de score toe die zijn gegeven door het College voor Toetsen en Examens.
De gecommitteerde voegt bij het gecorrigeerde werk een verklaring betreffende de verrichte correctie. Deze verklaring wordt mede ondertekend door het bevoegd gezag van de gecommitteerde.
- 4 De examinator en de gecommitteerde stellen in onderling overleg het behaalde aantal scorepunten voor het centraal examen vast.
- 5 Indien de examinator en de gecommitteerde daarbij niet tot overeenstemming komen, wordt het geschil voorgelegd aan het bevoegd gezag van de gecommitteerde. Dit bevoegd gezag kan hierover in overleg treden met het bevoegd gezag van de examinator. Indien het geschil niet kan worden beslecht, wordt hiervan melding gemaakt aan de inspectie. De inspectie kan een derde onafhankelijke corrector aanwijzen. De beoordeling van deze derde corrector komt in de plaats van de eerdere beoordelingen.

2 Algemene regels

Voor de beoordeling van het examenwerk zijn de volgende bepalingen uit de regeling van het College voor Toetsen en Examens van toepassing:

- 1 De examinator vermeldt op een lijst de namen en/of nummers van de kandidaten, het aan iedere kandidaat voor iedere vraag toegekende aantal scorepunten en het totaal aantal scorepunten van iedere kandidaat.
- 2 Voor het antwoord op een vraag worden door de examinator en door de gecommitteerde scorepunten toegekend, in overeenstemming met correctievoorschrift. Scorepunten zijn de getallen 0, 1, 2, ..., n, waarbij n het maximaal te behalen aantal scorepunten voor een vraag is. Andere scorepunten die geen gehele getallen zijn, of een score minder dan 0 zijn niet geoorloofd.
- 3 Scorepunten worden toegekend met inachtneming van de volgende regels:
 - 3.1 indien een vraag volledig juist is beantwoord, wordt het maximaal te behalen aantal scorepunten toegekend;
 - 3.2 indien een vraag gedeeltelijk juist is beantwoord, wordt een deel van de te behalen scorepunten toegekend in overeenstemming met het beoordelingsmodel;
 - 3.3 indien een antwoord op een open vraag niet in het beoordelingsmodel voorkomt en dit antwoord op grond van aantoonbare, vakinhoudelijke argumenten als juist of gedeeltelijk juist aangemerkt kan worden, moeten scorepunten worden toegekend naar analogie of in de geest van het beoordelingsmodel;
 - 3.4 indien slechts één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, wordt uitsluitend het eerstgegeven antwoord beoordeeld;
 - 3.5 indien meer dan één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, worden uitsluitend de eerstgegeven antwoorden beoordeeld, tot maximaal het gevraagde aantal;
 - 3.6 indien in een antwoord een gevraagde verklaring of uitleg of afleiding of berekening ontbreekt dan wel foutief is, worden 0 scorepunten toegekend tenzij in het beoordelingsmodel anders is aangegeven;

- 3.7 indien in het beoordelingsmodel verschillende mogelijkheden zijn opgenomen, gescheiden door het teken /, gelden deze mogelijkheden als verschillende formuleringen van hetzelfde antwoord of onderdeel van dat antwoord;
 - 3.8 indien in het beoordelingsmodel een gedeelte van het antwoord tussen haakjes staat, behoeft dit gedeelte niet in het antwoord van de kandidaat voor te komen;
 - 3.9 indien een kandidaat op grond van een algemeen geldende woordbetekenis, zoals bijvoorbeeld vermeld in een woordenboek, een antwoord geeft dat vakinhoudelijk onjuist is, worden aan dat antwoord geen scorepunten toegekend, of tenminste niet de scorepunten die met de vakinhoudelijke onjuistheid gemoeid zijn.
- 4 Het juiste antwoord op een meerkeuzevraag is de hoofdletter die behoort bij de juiste keuzemogelijkheid. Als het antwoord op een andere manier is gegeven, maar onomstotelijk vaststaat dat het juist is, dan moet dit antwoord ook goed gerekend worden. Voor het juiste antwoord op een meerkeuzevraag wordt het in het beoordelingsmodel vermelde aantal scorepunten toegekend. Voor elk ander antwoord worden geen scorepunten toegekend. Indien meer dan één antwoord gegeven is, worden eveneens geen scorepunten toegekend.
 - 5 Een fout mag in de uitwerking van een vraag maar één keer worden aangerekend, tenzij daardoor de vraag aanzienlijk vereenvoudigd wordt en/of tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
 - 6 Een zelfde fout in de beantwoording van verschillende vragen moet steeds opnieuw worden aangerekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
 - 7 Indien de examinator of de gecommitteerde meent dat in een examen of in het beoordelingsmodel bij dat examen een fout of onvolkomenheid zit, beoordeelt hij het werk van de kandidaten alsof examen en beoordelingsmodel juist zijn. Hij kan de fout of onvolkomenheid mededelen aan het College voor Toetsen en Examens. Het is niet toegestaan zelfstandig af te wijken van het beoordelingsmodel. Met een eventuele fout wordt bij de definitieve normering van het examen rekening gehouden.
 - 8 Scorepunten worden toegekend op grond van het door de kandidaat gegeven antwoord op iedere vraag. Er worden geen scorepunten vooraf gegeven.
 - 9 Het cijfer voor het centraal examen wordt als volgt verkregen.
Eerste en tweede corrector stellen de score voor iedere kandidaat vast. Deze score wordt meegedeeld aan de directeur.
De directeur stelt het cijfer voor het centraal examen vast op basis van de regels voor omzetting van score naar cijfer.

NB1 *T.a.v. de status van het correctievoorschrift:*

Het College voor Toetsen en Examens heeft de correctievoorschriften bij regeling vastgesteld. Het correctievoorschrift is een zogeheten algemeen verbindend voorschrift en valt onder wet- en regelgeving die van overheidswege wordt verstrekt. De corrector mag dus niet afwijken van het correctievoorschrift.

- NB2 *T.a.v. het verkeer tussen examinator en gecommitteerde (eerste en tweede corrector):*
Het aangeven van de onvolkomenheden op het werk en/of het noteren van de behaalde scores bij de vraag is toegestaan, maar niet verplicht. Evenmin is er een standaardformulier voorgeschreven voor de vermelding van de scores van de kandidaten. Het vermelden van het schoolexamencijfer is toegestaan, maar niet verplicht. Binnen de ruimte die de regelgeving biedt, kunnen scholen afzonderlijk of in gezamenlijk overleg keuzes maken.
- NB3 *T.a.v. aanvullingen op het correctievoorschrift:*
Er zijn twee redenen voor een aanvulling op het correctievoorschrift: verduidelijking en een fout.
Verduidelijking
Het correctievoorschrift is vóór de afname opgesteld. Na de afname blijkt pas welke antwoorden kandidaten geven. Vragen en reacties die via het Examenloket bij de Toets- en Examenlijn binnenkomen, kunnen duidelijk maken dat het correctievoorschrift niet voldoende recht doet aan door kandidaten gegeven antwoorden. Een aanvulling op het correctievoorschrift kan dan alsnog duidelijkheid bieden.
Een fout
Als het College voor Toetsen en Examens vaststelt dat een centraal examen een fout bevat, kan het besluiten tot een aanvulling op het correctievoorschrift.

Een aanvulling op het correctievoorschrift wordt door middel van een mailing vanuit Examenblad.nl bekendgemaakt. Een aanvulling op het correctievoorschrift wordt zo spoedig mogelijk verstuurd aan de examensecretarissen.
Soms komt een onvolkomenheid pas geruime tijd na de afname aan het licht. In die gevallen vermeldt de aanvulling:
 - Als het werk al naar de tweede corrector is gezonden, past de tweede corrector deze aanvulling op het correctievoorschrift toe.
en/of
 - Als de aanvulling niet is verwerkt in de naar Cito gezonden Wolf-scores, voert Cito dezelfde wijziging door die de correctoren op de verzamelstaat doorvoeren.Dit laatste gebeurt alleen als de aanvulling luidt dat voor een vraag alle scorepunten moeten worden toegekend.

Als een onvolkomenheid op een dusdanig laat tijdstip geconstateerd wordt dat een aanvulling op het correctievoorschrift ook voor de tweede corrector te laat komt, houdt het College voor Toetsen en Examens bij de vaststelling van de N-term rekening met de onvolkomenheid.

3 Vakspecifieke regels

Voor dit examen zijn de volgende vakspecifieke regels vastgesteld:

- 1 Correct taalgebruik wordt getoetst bij alle antwoorden van de kandidaat op open vragen.

Voor incorrecte formuleringen en onjuist taalgebruik worden maximaal 4 scorepunten in mindering gebracht. Onder incorrecte formuleringen en onjuist taalgebruik moet worden verstaan: spelfouten, verkeerd woordgebruik en fouten in de zinsbouw inclusief verkeerde woordvolgorde.

Zelfstandig gebruik van bijzinnen (als in: "Omdat ...") dient niet fout te worden gerekend.

Herhaalde fouten dienen als afzonderlijke fouten te worden geteld.

De fouten voor incorrecte formuleringen en onjuist taalgebruik dienen los van de inhoudelijke beoordeling te worden geregistreerd en de daarbij behorende aftrekpunten dienen bij de laatste beoordelingscomponent uit het correctievoorschrift te worden genoteerd.

Voor incorrecte formuleringen en onjuist taalgebruik dient de volgende aftrekregeling te worden gehanteerd:

0 fouten	0
1 fout of 2 fouten	1
3 of 4 fouten	2
5 of 6 fouten	3
7 of meer fouten	4

Bij een antwoord op een open vraag waarbij de kandidaat niet hoeft te antwoorden in een volledige zin, wordt niet de grammaticaliteit van het antwoord beoordeeld, maar de spelling wel. De reikwijdte van vakspecifieke regel 1 wordt hiermee voor antwoorden op deze open vragen beperkt.

Bij de beoordeling van de spelling dient uitgegaan te worden van de schrijfwijze volgens de Leidraad bij de Woordenlijst Nederlandse Taal (het Groene Boekje). Deze aftrekregeling geldt onverkort voor alle kandidaten.

- 2 Het is de kandidaat niet toegestaan telegramstijl te gebruiken bij vragen waarbij in volledige zinnen moet worden geantwoord. Voor een antwoord dat geheel in telegramstijl is weergegeven, dienen geen scorepunten te worden toegekend.
- 3 Voor alle open vragen met een maximum aantal woorden geldt: indien een kandidaat een vraag herhaalt alvorens hij/zij tot een antwoord komt, worden de woorden tot aan het eigenlijke antwoord (conform het beoordelingsmodel) niet meegeteld.
- 4 Wanneer een antwoord op een open vraag het maximum aantal woorden overschrijdt, worden alleen de woorden van het antwoord tot het toegestane maximum in de beoordeling betrokken met inachtneming van vakspecifieke regel 3.

4 Beoordelingsmodel

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Aan het juiste antwoord op een meerkeuzevraag die betrekking heeft op de hoofdgedachte van de tekst worden 2 scorepunten toegekend.

Aan het juiste antwoord op de overige meerkeuzevragen wordt 1 scorepunt toegekend.

Tekst 1 Mag het een tikje minder spontaan, alstublieft?

1 maximumscore 2

- 3
- 5

1
1

2 maximumscore 1

(alinea) 9

Ook goed is:

(alinea) 10

3 maximumscore 1

(alinea) 12

4 D

1

5 maximumscore 2

De kern van een goed antwoord is:

- Volgens de zin uit alinea 2 zit spontaniteit niet in de natuur van bepaalde mensen
- Volgens de zin uit alinea 3 zijn alle mensen van nature spontaan (maar zit er een rem op hun spontaniteit)

1
1

Maximumlengte van het antwoord: 25 woorden.

Beoordeel de spelling en grammatica.

6 maximumscore 3

Drie van onderstaande:

- het cursiveren / benadrukken van het woord ‘willen’ (regel 29)
- het citeren van een spelfout / het benadrukken van een spelfout met het woord ‘sic’ (regel 39)
- het gebruik van de uitdrukking “gaat dat er niet in” (regel 30)
- het citeren van een zin die slecht / krom geformuleerd is / van een zin waarin het woord ‘druk’ verkeerd gebruikt is (regels 38-42)

per juist benoemd element 1 scorepunt toekennen tot een maximum van 3

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Beoordeel de spelling.

7	C	1
---	---	---

8 **maximumscore 1**

“Spontaniteit komt tot uiting in daadkracht, zoals het oppakken van nieuwe initiatieven en het in gang zetten van verfrissende acties.” (regels 48-52)

Opmerking

Niet goed rekenen:

De spontane mens is niet gekunsteld, niet verlegen, orecht, eerlijk, onbevangen, openhartig en behept met zelfvertrouwen. (regels 19-22)

9 **maximumscore 2**

De kern van een goed antwoord is:

- De maatschappelijke elite heeft opgehouden te bestaan als cultuurdrager / heeft geen voorbeeldfunctie meer 1
- Er is een herwaardering van (het begrip) spontaniteit 1

Maximumlengte van het antwoord: 25 woorden.

Beoordeel de spelling en grammatica.

10 **maximumscore 4**

De kern van een goed antwoord is:

	tijdaanduiding	kijk op het begrip spontaniteit
1	In de middeleeuwen	gaf men nog ongeremd uiting aan emoties en gewelddadige spontaniteit.
2	< al gegeven> Daarna	begon het civilisatieproces / raakten (deugden als) zelfbeheersing en ingetogenheid in zwang.
3	In de victoriaanse tijd / In de negentiende eeuw / In Moreno's tijd	werden de normen veel strenger / werd spontaniteit negatief gewaardeerd.
4	< al gegeven> Nu	is het civilisatieproces ten einde / moet iedereen spontaan zijn / is er een herwaardering van spontaniteit als noemer van ongeremdheid, onbevangenheid en afkeer van conventies.

bij zes juist weergegeven elementen	4
bij vijf juist weergegeven elementen	3
bij vier juist weergegeven elementen	2
bij drie juist weergegeven elementen	1
bij twee of minder juist weergegeven elementen	0

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

- Beoordeel de spelling.*
- 11 maximumscore 2**
- De kern van een goed antwoord is:
- Als spontaan zijn een verplichting is / afgedwongen wordt, 1
 - is er geen sprake meer van spontaniteit 1
- Maximumlengte van het antwoord: 25 woorden.*
Beoordeel de spelling en grammatica.
- 12 maximumscore 3**
- De kern van een goed antwoord is:
- 1 Deze opgelegde norm kan worden gebruikt als legitimatie voor botheid, ongemanierdheid en wangedrag 1
 - 2 Deze norm zorgt ervoor dat terughoudend en ingetogen gedrag wordt gezien als suspect / als een sociale zonde 1
 - 3 Spontaniteit laat geen ruimte voor aftasten en voor verkennende bewegingen in een vriendschappelijke relatie. / Spontaniteit kan een rijpingsproces ook nodeloos beladen 1
- Maximumlengte van het antwoord: 60 woorden.*
Beoordeel de spelling en grammatica.
- 13 maximumscore 2**
- De kern van een goed antwoord is:
- Momenteel is er een overdaad aan spontaan gedrag 1
 - maar er is behoefte aan minder spontaniteit 1
- Beoordeel de spelling en grammatica.*
- 14 maximumscore 3**
- 4, 6, 7, 8 en 9
indien vijf goed	3
indien vier goed	2
indien drie goed	1
indien twee of minder goed	0
- 15 C** 1
- 16 A** 2

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

17 maximumscore 2

tijdsverschijnselen volgens tekstfragment 1	oorzaken volgens de hoofdtekst
< al gegeven > Overdrijven is alledaagse kost geworden. (alinea 2)	A Spontaniteit is de sociale norm. (regel 198)
< al gegeven > Nu kun je je afvragen of het nodig is zo'n huishoudelijke mededeling met je vrienden te delen. (alinea 1)	B Ze voelen zich gerechtigd (iedereen deelgenoot te maken van hun particuliere genoegens) (regels 210-213) Ook goed: B Spontaniteit is de sociale norm geworden. <i>Opmerking: dit antwoord niet goed rekenen wanneer dit antwoord ook al bij A is gegeven.</i>

Tekst 2 Pillen slikken of pillen schrijven? Taal als geneesmiddel

18 maximumscore 1

De kern van een goed antwoord is:
fictieve/onechte/niet-bestante ziekten die met taal te maken hebben
tegenover werkelijke/echt bestante ziekten die met taal te maken hebben

Beoordeel de spelling.

19 maximumscore 2

De kern van een goed antwoord is:

- Het gaat (in deze alinea) alleen om spreken/schelden / Schrijven komt (in deze alinea) niet aan de orde 1
- Het gaat (in deze alinea) alleen om (verhoging van de) weerbaarheid/preventie / Ziek worden en genezen komen (in deze alinea) niet aan de orde 1

Beoordeel de spelling en grammatica.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

20 maximumscore 1

De kern van een goed antwoord is:

Het Plath-effect beschrijft dat schrijven slecht kan zijn voor de (geestelijke) gezondheid / dat er naar verhouding veel schrijvers (en nog meer schrijfsters) zelfmoord hebben gepleegd

Maximumlengte van het antwoord: 40 woorden.

Beoordeel de spelling en grammatica.

21 C

1

22 maximumscore 1

De kern van een goed antwoord is:

Is schrijven goed of slecht voor de gezondheid? / Helpt schrijven echt tegen ziekte / bij het voorkomen van ziektes?

1

Maximumlengte van het antwoord: 15 woorden.

Beoordeel de spelling en grammatica.

23 maximumscore 2

De kern van een goed antwoord is:

Is er een relatie / Wat is de relatie tussen taalgebruik en gezondheid/ziekte?

Maximumlengte van het antwoord: 15 woorden.

Beoordeel de spelling en grammatica.

24 maximumscore 2

1: < al gegeven > samenvatting van alinea 10

2: conclusie

3: conclusie / nuancering

4: aanbeveling

indien drie elementen goed

2

indien twee elementen goed

1

indien een of minder elementen goed

0

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

25 maximumscore 4

De kern van een goed antwoord is:

- Schrijf autobiografische teksten met veel woorden van het type 'omdat' en 'dus' 1
- want dit soort woorden is symptomatisch voor heilzaam zelfonderzoek 1
- Schrijf (herhaaldelijk) nare/traumatische ervaringen op / analyseer je probleem (herhaaldelijk) en benader het van veel verschillende kanten 1
- want op die manier wen je aan nare ervaringen / want daardoor doven de nare ervaringen uit 1

Maximumlengte van het antwoord: 50 woorden.

Beoordeel de spelling en grammatica.

Tekst 3 Waarom meer vakantie voor meer werkstress zorgt

26 maximumscore 1

alinea 2

27 maximumscore 1

alinea 9

28 maximumscore 2

De kern van een goed antwoord is:

- Langer op vakantie gaan en vakantiespreiding verhogen de werkdruk 1
- en zorgen voor vertraagde besluitvorming / maken de ineffectieve periodes op het werk alleen maar langer 1

Maximumlengte van het antwoord: 30 woorden.

Beoordeel de spelling en grammatica.

29 maximumscore 1

De kern van een goed antwoord is:

In beide situaties moet in minder tijd worden voldaan aan gelijkblijvende productie-eisen.

Beoordeel de spelling en grammatica.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

30 maximumscore 2

De kern van een goed antwoord is:

- Werknemers in deeltijd hebben een betere balans tussen werk en privé, wat voor hen plezierig is 1
- Deeltijders hebben een (bewezen) hogere arbeidsproductiviteit, / zetten meer druk op de ketel, wat een voordeel is voor de werkgever 1

Let op:

per voordeel één scorepunt toekennen, maar alleen wanneer ook correct benoemd is voor wie het een voordeel is.

Beoordeel de spelling en grammatica.

31 B

1

32 A

2

33 maximumscore 2

De kern van een goed antwoord is:

- Meer vakantie / Meer vrije tijd zorgt ervoor dat de werkdruk in de periodes tussen de vakanties extra oploopt. 1
- Deze werkdruk / Hogere productiviteit zorgt voor meer werkstress. 1

Maximumlengte van het antwoord: 30 woorden.

Beoordeel de spelling en grammatica.

Tekst 4 Lezenslust

34 maximumscore 1

De kern van een goed antwoord is:

Leef je wel (echt) / Geniet je wel genoeg van het leven als je (veel) leest?

Beoordeel de spelling en grammatica.

35 maximumscore 2

De kern van een goed antwoord is:

- In het boek *Carpe Diem* wordt bepleit om van het leven te genieten, 1
- maar de auteur van het boek heeft dat zelf lange tijd niet gedaan (door zich op te sluiten en te lezen en te schrijven) 1

Maximumlengte van het antwoord: 40 woorden.

Beoordeel de spelling en grammatica.

36 C

1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

37 maximumscore 1

De kern van een goed antwoord is:
Door geen slechte boeken te gaan lezen.

Beoordeel de spelling.

38 C

1

39 maximumscore 1

Carpe diem van Roman Krznaric behoort niet tot die boeken. (regels 61-62)

of

Het is wezenlijk, omdat het gaat over de grootste vraag van het leven: hoe kan ik mijn leven zo inrichten dat ik, als ik straks terugkijk, geen spijt heb? (regels 62-66)

Beoordeel de spelling.

40 maximumscore 2

De kern van een goed antwoord is:
Lezen is zinvol.

Maximumlengte van het antwoord: 10 woorden.

Beoordeel de spelling en grammatica.

Incorrecte formuleringen en onjuist taalgebruik

41 Regeling met betrekking tot incorrecte formuleringen en onjuist taalgebruik in de antwoorden op open vragen

Voor fouten met betrekking tot incorrecte formuleringen en onjuist taalgebruik dienen in totaal maximaal 4 scorepunten in mindering te worden gebracht volgens onderstaande aftrekregeling:

0 fouten	0
1 fout of 2 fouten	1
3 of 4 fouten	2
5 of 6 fouten	3
7 of meer fouten	4

Zie Vakspecifieke regel 1 voor exacte aanwijzingen omtrent aftrek.

5 Aanleveren scores

Verwerk de scores van alle kandidaten per examinator in de applicatie Wolf. Accordeer deze gegevens voor Cito uiterlijk op 12 juli.

6 Bronvermeldingen

tekst 1	Sander van Walsum, de Volkskrant, 3 september 2016
tekst 2	Frank Jansen, Onze Taal 2015, 2/3, pagina 60-61
tekst 3	Kees Kraaijeveld, Vrij Nederland, 16 juli 2016
tekst 4	Stine Jensen, Filosofie juni-juli 2017
tekstfragment 1	Rob Schouten, Trouw, 27 december 2016
tekstfragment 2	Philip Huff, De Correspondent, 13 juli 2015